

- Inici dels itineraris
- Orris
- Interconnexió itinerari 1-2
- Interconnexió itinerari 2-3
- Funicamp
- Parada bus 4x4
- Itinerari 1
- Itinerari 2
- Itinerari 3
- Connexió Funicamp

Font: Fons cartogràfic cedit pel Ministeri de Territori i Habitatge

Orri Vell	Orri Baix de la Collada d'Enradort
Orri d'Emportona	Orri del Cubil
Orri d'Enradort	Orri d'Encenrera
Orri Alt de la Collada d'Enradort	Orri de l'estany Forcat

ITINERARI 1 - LES DEVESES

↔ 3.513m   ↕ -7m / +393m   ⌚ 1h 30'

ITINERARI 2 - EL CUBIL

↔ 2.389m   ↕ -218m / +29m   ⌚ 50'

ITINERARI 3 - ENCENRERA

↔ 3.300m   ↕ -68m / +254m   ⌚ 1h 15'

Funicamp - INFO → WWW.ENCAMP.AD

CONNEXIÓ 4X4 - INFO → WWW.ENCAMP.AD

LA RUTA DELS ORRIS D'ENCAMP

Els tres itineraris de la Ruta dels Orris

La Ruta dels Orris és un ampli recorregut per diversos orris de l'alta muntanya d'Encamp. Al llarg del recorregut, hi trobarem els indrets on vivien els pastors i les restes d'antics establiments, que permeten conèixer-ne i interpretar-ne la història, la funcionalitat i l'evolució fins a l'actualitat així com descobrir què amaguen aquestes estructures típiques dels Pirineus.

La ruta és accessible des de diferents punts de la parròquia i es divideix en tres itineraris: les Deveses, el Cubil i Encenrera. A més de descobrir part de la història d'Andorra, el recorregut permet passejar entre rius, llacs i aiguamolls, i sovint prop de tarteres, on trobarem les antigues cabanes de pastors.

La ruta recorre la part oriental de la parròquia, des dels Cortals, propers a Encamp, fins al circ dels Pessons, tocant a Grau Roig. Per als itineraris, es poden utilitzar les instal·lacions de l'estació d'esquí i combinar diverses opcions d'accés. Es poden fer a peu,

però també es pot combinar la passejada amb l'anada o la tornada a través del Funicamp i del servei de 4x4, que estan disponibles durant la temporada d'estiu.

És una ruta adaptable a totes les edats així com al temps de què es disposi. Cadascun dels itineraris travessa valls diferents i presenta els orris de manera diversa. Per això, es poden destinar diversos dies a gaudir-ne, però també es pot fer la ruta completa en un sol dia.

Els vuit orris de la Ruta dels Orris

Els orris són unes construccions ubicades a l'alta muntanya i que els pastors utilitzaven antigament a l'estiu. Formaven un assentament temporal que generalment agrupava la cabana, la munyidera, la pleta i altres estructures menors, com coberts i fresqueres. S'hi elaborava el formatge d'orri amb llet d'ovella; una important moneda de canvi per a les antigues operacions econòmiques i impositives.

Les excavacions arqueològiques han posat de manifest l'evolució d'aquestes construccions: els conjunts, que daten de l'època medieval, han patit evolucions en les èpoques moderna i contemporània paral·lelament als canvis econòmics i jurídics de les explotacions ramaderes. La recerca, a més, ha descobert importants restes de les èpoques prehistòrica i romana en alguns dels orris, fet que posa en relleu uns antecedents de gran valor per a la història del Principat.

Els orris representen una part essencial del paisatge de muntanya i un sector primordial de l'economia històrica d'Andorra. Formen un patrimoni rellevant de l'arquitectura vernacle de l'alta muntanya del Pirineu, amb totes les construccions realitzades amb pedra seca, seguint les tècniques ancestrals de l'arquitectura feta amb pedra i terra del lloc.

Pasturatge a la muntanya

Intervenció arqueològica de l'orri d'Emportona.

Cabana medieval restaurada a l'orri d'Encenrera.

i INFORMACIÓ

Oficina de Turisme – Central
Plaça del Consell, núm. 1,
AD200 Encamp - Principat d'Andorra
+376 731 000
turisme@encamp.ad

Oficina de Turisme – Funicamp
Av. de François Mitterrand, núm.87
AD200 Encamp - Principat d'Andorra
+376 834 011
turismefunicamp@encamp.ad

Oficina de Turisme – El Pas de la Casa
Av. Consell General, s/n
El Pas de la Casa
AD200 Encamp - Principat d'Andorra
+376 755 100
turismepas@encamp.ad

+376 641 000

Consulteu les dates d'obertura i els horaris de l'autobús, el Funicamp i els serveis de restauració.

Amb la col·laboració del Govern d'Andorra.

ITINERARI 1 - LES DEVESES

L'itinerari recorre la part alta de la vall dels Cortals fins a la collada d'Enradort. El recorregut segueix els orris que hi ha situats al vessant sud del riu de les Deveses, amb prats i molleres a la capçalera d'Enradort, on sovintegen les marmotes. Al llarg del recorregut, hi trobem tres importants construccions antigues: l'orri Vell, l'orri d'Emportona i l'orri d'Enradort.

ORRI VELL

L'orri Vell es troba en un esperó entre el riu de les Deveses i un afluent procedent del Griu. Es manté intacte i destaca per les grans dimensions de la pleta, que ressegueix els rocams naturals. Dominant el riu, s'hi poden veure la llarga munyidera i, adossada a una gran roca, l'antiga cabana enrunada.

ORRI D'EMPORTONA

L'orri d'Emportona es troba en una coma que domina la capçalera del riu de les Deveses, a pocs metres del riu d'Emportona. La part principal ha estat excavada i explica l'evolució de les cabanes amb tres edificis diferents: una gran cabana de la fi de l'època medieval, una cabana de l'època moderna i la petita cabana del segle XIX, l'única visible abans de les excavacions. És un exemple paradigmàtic, amb una pleta i una munyidera molt ben conservades. El lloc també amaga un establiment neolític, probablement destinat a la ramaderia.

ORRI D'ENRADORT

L'orri d'Enradort es troba al costat d'una tartera, prop de les molleres de la capçalera del riu de les Deveses i al peu de la collada d'Enradort i del cim de Solanelles. Roman intacte i s'hi pot veure la pleta circular, possible origen del topònim i que acollia les ovelles. Entre les pedres, s'hi poden distingir la munyidera així com diverses petites cabanes i altres estructures.

ITINERARI 3 - ENCENRERA

L'itinerari recorre les pastures situades al nord dels Pessons, molt properes a l'estació d'esquí de Grau Roig.

ORRI D'ENCENRERA

L'orri d'Encenrera es troba al costat de les molleres i d'un petit rierol, al peu del pic del Cubil Petit. Hi destaquen les reconstruccions d'una gran cabana del segle XIV, amb un espai destinat a fer formatges d'orri, i d'una cabana dels segles XVII i XVIII, que es va construir després de l'ensorrament de la cabana medieval. En aquestes cabanes, s'hi pot experimentar la vida que tenien els pastors al costat del foc i percebre les feines que hi feien. L'indret també amaga un establiment romà destinat a l'explotació de metalls.

ITINERARI 2 - EL CUBIL

L'itinerari segueix la costa d'Enradort i els prats del Cubil, des de la collada propera a Solanelles fins al llac del Cubil. Enllaça els dos orris del vessant solà d'Enradort amb l'orri del Cubil, que es troba al costat del llac i de les molleres, on sovintegen les marmotes. A causa del desnivell del recorregut, es recomana utilitzar el servei de 4x4 per pujar o baixar fins a Solanelles (Funicamp) o bé fins als Pessons i Grau Roig. En aquest recorregut, hi podem descobrir tres orris: l'orri Alt de la Collada d'Enradort, l'orri Baix de la Collada d'Enradort i l'orri del Cubil.

ORRI ALT DE LA COLLADA D'ENRADORT

L'orri Alt es troba al fons d'un prat estret, al sud del revolt de la pista que puja cap a la collada. Aquest orri s'ha mantingut fins a l'actualitat amb les restes originals. Sota el domini d'una gran roca, s'hi distingeixen diverses construccions dels pastors i la munyidera, amb una cabana adossada.

ORRI BAIX DE LA COLLADA D'ENRADORT

A 150 m de l'orri Alt, hi trobem el petit orri Baix de la Collada. És un exemple dels orris més modestos d'Andorra, tot i que no hi falten la cabaneta i una munyidera de més de 20 m de llargada. Des d'aquest orri es contempla tota la vall del Cubil.

ORRI DEL CUBIL

Al costat del llac del Cubil hi ha l'orri que porta el mateix nom, el qual presenta diverses instal·lacions reconstruïdes. Dues de les cabanes daten aproximadament del segle XVIII, i una altra, del segle XIX. A la part del darrere, hi trobem una llarga munyidera i un petit corralet. Tot forma un conjunt excepcional que convida a quedar-s'hi una llarga estona gaudint de l'entorn.

ORRI DE L'ESTANY FORCAT

L'orri de l'estany Forcat es troba a 100 m de l'estany. Aquest orri és un bon exemple de les antigues construccions dels pastors. S'hi conserva una cabana, un aixopluc entre dues roques i una petita munyidera. L'entorn de l'estany convida a reposar-hi, a gaudir del paisatge dels Pessons i a descobrir altres cabanes de pastor de la zona.